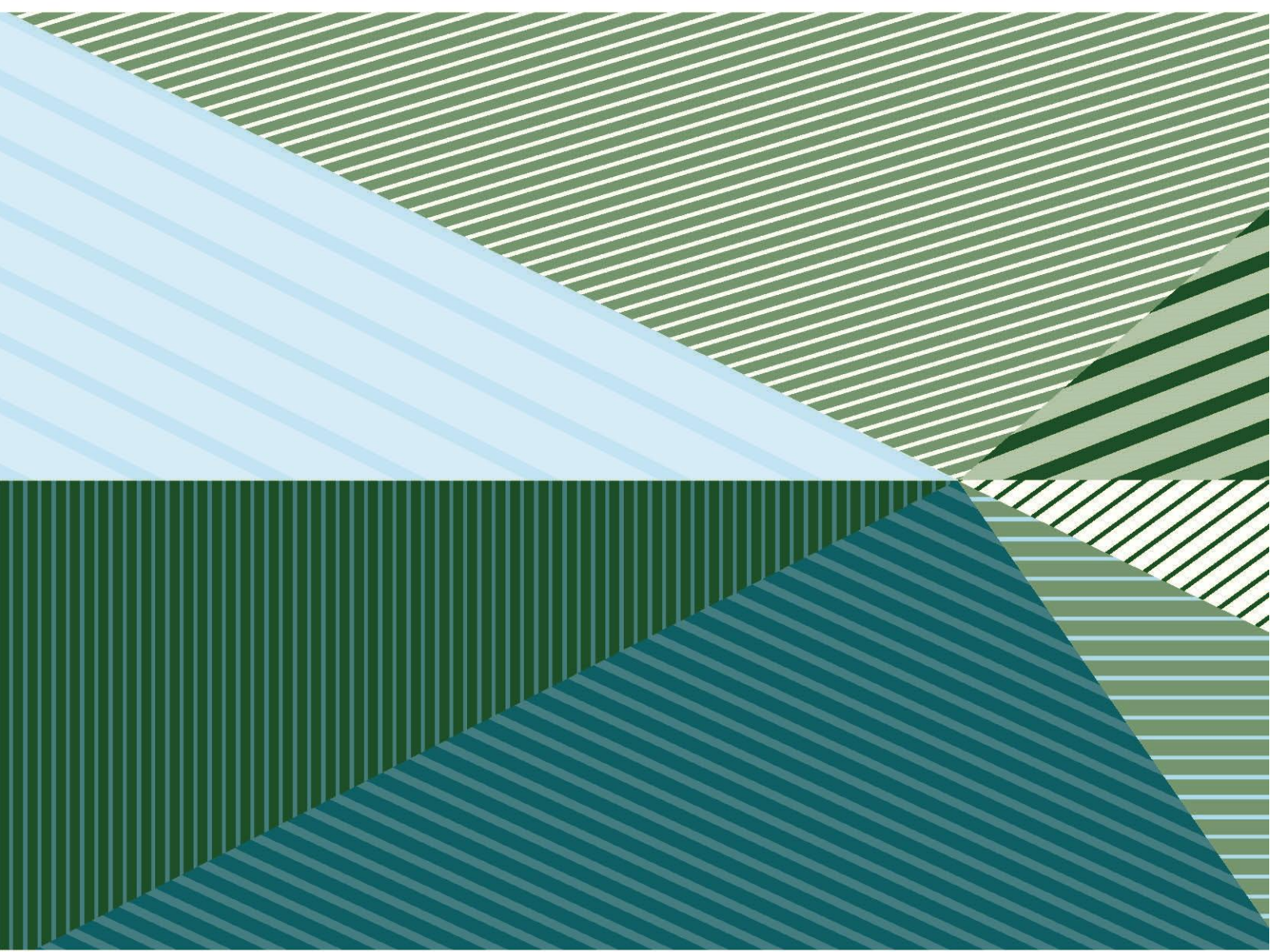

PROGNOSE FOR KVÆGBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2014-2017

September 2015

SAMMENDRAG

September-prognosen ser på udviklingen i malkekvægbedrifternes økonomi fra 2014 til 2017.

Siden sommeren 2014 er mælkeprisen faldet dramatisk. Det forventes, at mælkeprisen først langsomt begynder at rette sig i løbet af 2016. Dette gør, at der forventes markant lavere driftsresultater i 2015 og 2016 sammenlignet med 2014. Faldet slår især igennem på de store konventionelle bedrifter, som i gennemsnit forventes at få negative resultater både i 2015 og 2016.

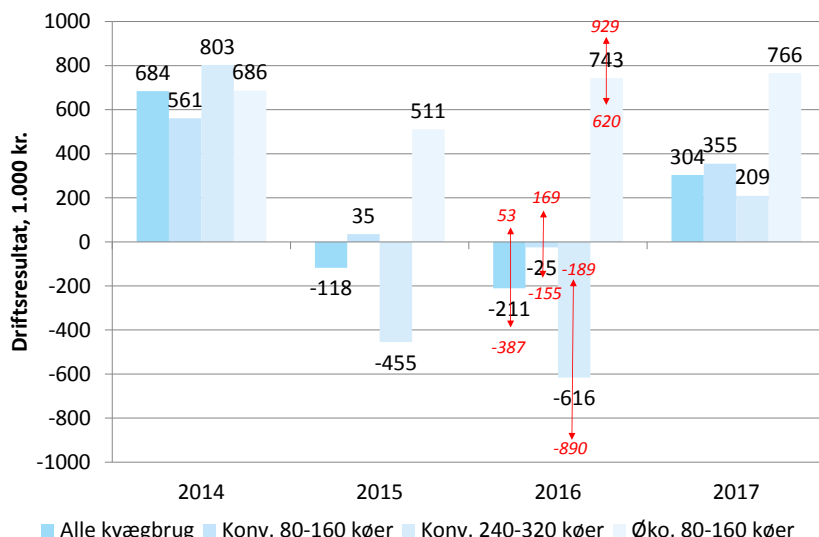
Grundet det aktuelt høje økologitillæg forventes økologernes fald i driftsresultat fra 2014 til 2015 at blive mindre markant end på de konventionelle bedrifter. Det forventes, at de høje økologitillæg fastholdes i 2016, og det er årsagen til, at økologernes resultater i 2016 forventes at blive bedre både i forhold til 2015 og sågar også i forhold til 2014.

Prognosen viser:

- At malkekvægbedrifternes gennemsnitlige driftsresultat forventes at blive -118.000 kr. i 2015
- Grundet en forventning om en stor værdistigning på besætning i 2015 og et fald i statusværdierne igen i 2016 forventes driftsresultatet for de konventionelle bedrifter at blive lavere i 2016 i forhold til 2015
- Bedrifternes likviditet forventes dog forbedret i 2016 trods lavere driftsresultat
- Det høje økologitillæg medfører, at økologerne forventes at få et driftsresultat, der er henholdsvis 476.000 kr. og 768.000 kr. bedre i 2015 og 2016 i forhold til de konventionelle bedrifter i samme størrelsesgruppe
- At bedrifternes resultat er særdeles afhængigt af mælkeprisen, som er forbundet med stor usikkerhed. Figur 1 viser effekten, hvis mælkeprisen er 15 øre højere henholdsvis 10 øre lavere pr. kg i 2016.

Det er umuligt at forudsige udviklingen i mælkeprisen 1½-2 år frem i tid. Derfor er resultaterne for 2017 en konsekvensvurdering, givet at prisforholdene begynder at vende tilbage til et normalt leje.

I forhold til maj prognosen er driftsresultat for 2015 58.000 kr. lavere. En væsentlig årsag er forventede lavere mælkepriser og højere foderpriser. Højere forventede værdistigninger på besætningen i indeværende prognose trækker resultatet i den anden retning.

Figur 1. Driftsresultat for alle malkekvægbedrifter (økologiske og konventionelle) samt for økologiske og konventionelle mindre bedrifter (80-160 køer) og konventionelle store bedrifter (240-320 køer).

KONTAKTPERSONER:

Navn	Chefkonsulent Susanne Clausen	Konsulent Jannik Toft Andersen
T	+45 87 40 53 07	+ 45 87 40 53 05
M	+45 30 92 17 15	
E	suc@seges.dk	jta@seges.dk

INDLEDNING

I forhold til maj-prognosen 2015 er der følgende ændringer i forudsætningerne for 2015.

- Forventning til mælkeprisen er nedjusteret 6 øre. Det gennemsnitlige økologitillæg for hele 2015 er 79 øre
- Forventninger til værdiændringer på besætningen er opjusteret med 650 kr. pr årsko
- Prisen på foderbyg og sojaskrå er opjusteret med 1 øre pr. kg, mens rapsskrå er opjusteret med 8 øre pr. kg
- Renteniveau inkl. rentemarginaler og bidragssatser er stort set uændret
- Datagrundlaget er foreløbige vægtede regnskaber for 2014
- Stigningen i mælkeydelsen er sat til 2 pct. for både konventionelle bedrifter og økologer i hele prognoseperioden.

Det antages derudover, at det aktuelt høje økologitillæg på 107,2 øre pr. kg fortsætter i hele 2016., mens tillægget i 2017 er sat til gennemsnit af tillægget i 2014 og det aktuelle tillæg.

I forhold til maj-prognosen har den gennemsnitlige bedrift 5 køer og 3 ha mere i 2014. Mælkeydelsen pr. ko er i 2014 stort set på niveau med det, maj-prognosen forudså.

De ændrede prisforventninger betyder et ringere bytteforhold mellem mælk og foder i forhold til maj-prognosen. De store værdistigninger på kvæg til levebrug, der er set siden årsskiftet, forventes at smitte af på statusværdierne. For den gennemsnitlige bedrift vil den forventede værdiændring på bedriften forbedre resultatet med 160.000 kr. Ultimo 2016 forventes det, at statuspriserne på besætningen igen vil falde. Da værdiændringerne ikke har konsekvens for likviditeten, forventes likviditeten at blive forbedret med 100.000 kr. i 2016 i forhold til 2015, mens driftsresultatet i 2016 forventes at blive omkring 100.000 kr. ringere for gennemsnitsbedriften i forhold til 2015.

Pr. ko er kapacitetsomkostninger og finansieringsomkostninger i 2014 på niveau med maj-prognosen.

Der er i 2015 taget højde for superafgiften, som den gennemsnitlige mælkeproducent forventes at skulle betale. Superafgiften er estimeret ud fra forventningerne til overskridelsen i 2014/15. Som gennemsnit er der regnet med, at mælkeindtægten er reduceret med 5 øre pr. kg mælk i 2015. Beløbene dækker over stor variation mellem bedrifterne. Nogle vil ikke overskride kvoten, og dermed ikke skulle betale afgift, mens andre vil have en stor overskridelse. Selv om det er muligt at betale superafgiften over tre år, så regnskabsmæssigt vil superafgiften kun belaste 2015 resultaterne. Prognosen følger dette princip.

Investeringerne er i forhold til 2014 blevet justeret en anelse ned, så investeringerne i produktionsanlægget (bygninger, maskiner og inventar) matcher afskrivningerne i 2015. Den meget pressede indtjening vil tale for et endnu lavere investeringsniveau, men på grund af kvoternes afvikling, og muligheden for at opnå moderniseringsstøtte, forventes investeringer at være på et niveau, hvor kapitalapparatet holdes vedlige. Resultaterne er ikke korrigeret for støtten til investeringerne. Det betyder, at væksten i gælden og finansieringsomkostningerne kan være vurderet for højt.

Prognosen rækker frem til og med 2017. På nuværende tidspunkt er det umuligt at forudsige udviklingen så langt frem. Der skal derfor tages et stort forbehold i forhold til resultaterne for 2017. De viste resultater for 2017 skal mere ses som et skøn på, hvordan resultaterne vil se ud ved langsigtede prisforhold, snarere end det er en prognose for 2017.

I 2014 resultatet indgår der tab/gevinst på finansielle forretninger. De viste resultater for 2015, 2016 og 2017 inkluderer ikke eventuelle tab på finansielle forretninger. Disse vil med stor sandsynlighed forekomme, men

er umulige at kvantificere på nuværende tidspunkt. Det skal der tages højde for ved vurderingen af resultaterne i disse år.

Prognoseresultater for gennemsnitsbedrifterne

Konventionelle bedrifter med 80-160 køer

Tabel 1 viser, for konventionelle bedrifter med 80-160 køer, det opnåede driftsresultat i 2014 ud fra foreløbige vægtede regnskaber, en vurdering af resultaterne i 2015 og 2016 samt et skøn for niveauet på det mere lange sigt.

Tabel 1. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for konventionelle bedrifter med 80-160 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Årskøer	125	128	130	133
Mælkeydelse pr. årsko	9.557	9.748	9.943	10.142
Hektar	123	126	128	131
	1.000 kr.			
Bruttoudbytte	4.945	4.531	4.639	5.213
Heraf kvæg	3.768	3.367	3.444	3.990
Stykomkostninger	-2.390	-2.539	-2.613	-2.716
Heraf kvæg	-2.110	-2.266	-2.343	-2.435
Dækningsbidrag	2.554	1.992	2.026	2.498
Heraf kvæg	1.658	1.101	1.101	1.556
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.314	-1.349	-1.408	-1.466
Afskrivninger m.m.	-457	-452	-449	-446
Resultat af primær drift	782	191	169	585
Afkoblet støtte	410	411	413	415
Finansieringsudgifter i alt	-631	-567	-607	-646
Driftsresultat	561	35	-25	355
Heraf Værdiændringer, kvæg	-35	117	-34	0
Heraf Værdiændringer, mark	-8	-1	1	-1
Likviditet før investeringer	718	193	271	470
	2014	2015*	2016*	2017*
		1.000 kr.		
Realiserede gev./tab i alt	-55	?	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	-8	?	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-47	?	?	?

Tabel 1 viser, at driftsresultatet i 2015 ventes at blive kr. 526.000 kr. dårlige end i 2014. Den væsentligste forklaring på dette er en mælkepris, der er 66 øre lavere i 2015 end i 2014. Højere oksekødspriser, lavere foderpriser og lavere finansieringsomkostninger trækker resultatet i den anden retning. Derudover løfter værdiændringerne på besætningen denne gruppes resultat med 117.000 kr.

I 2016 forventes mælkeprisen at være en anelse højere samtidig med, at oksekødspriserne også forventes at stige. Til gengæld vil stigende styk-, kapacitets- og finansieringsomkostninger trække resultatet i denne

anden retning. Resultatmæssig forventes 2016 at bliver ringere end 2015, mens likviditeten forventes at blive forbedret næste år i forhold til 2015. Dette kan, som ved gennemsnitsgruppen med alle malkekvæg, forklares ud fra udviklingen i statusværdierne på besætningerne.

Bedrifternes resultat for 2017 er behæftet med meget stor usikkerhed og skal tolkes derefter. 2017 viser resultatet, givet at mælkeprisen vender tilbage til et langsigtet normalniveau.

Konventionelle bedrifter med 240-320 køer

Tabel 2 viser, for konventionelle bedrifter med 240-320 køer, det opnåede driftsresultat i 2014 ud fra foreløbige vægtede regnskaber samt en vurdering af resultaterne i 2015 og 2016 og et skøn for niveauet på det mere lange sigt.

Tabel 2. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for konventionelle bedrifter med 240-320 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Årskøer	274	279	285	291
Mælkeydelse pr. årsko	9.839	10.036	10.236	10.441
Hektar	222	226	231	236
	1.000 kr.			
Bruttoudbytte	10.806	9.858	10.097	11.378
Heraf kvæg	8.447	7.495	7.677	8.903
Stykomkostninger	-5.183	-5.605	-5.772	-5.999
Heraf kvæg	-4.672	-5.107	-5.279	-5.486
Dækningsbidrag	5.623	4.253	4.325	5.380
Heraf kvæg	3.775	2.388	2.399	3.418
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.902	-2.979	-3.109	-3.237
Afskrivninger m.m.	-1.004	-990	-979	-972
Resultat af primær drift	1.717	284	236	1.170
Afkoblet støtte	709	712	716	719
Finansieringsudgifter i alt	-1.623	-1.452	-1.568	-1.680
Driftsresultat	803	-455	-616	209
Heraf Værdiændringer, kvæg	-74	255	-74	1
Heraf Værdiændringer, mark	-11	-2	2	-1
Likviditet før investeringer	1.428	54	197	668
	2014	2015*	2016*	2017*
		1.000 kr.		
Realiserede gev./tab i alt	-149	?	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	-169	?	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-1.322	?	?	?

Bedrifterne med 240-320 køer opnåede et driftsresultat på 803.000 kr. i 2014. De store bedrifter vil blive hårdt ramt af de lave mælkepriser. Grundet det markante fald i mælkeprisen i 2015 ventes driftsresultatet at falde med 1,260 millioner kr. Likviditetsmæssigt forventes 2015 at blive omkring 1,4 million kr. ringere end året før.

I 2016 forventes denne gruppe at få et underskud på godt en 600.000 kr. Likviditeten vil dog blive forbedret med 150.000 kr. På trods af denne stigning i likviditeten forventes likviditeten før investering ikke at være tilstrækkelig, idet blot halvdelen af bedrifternes afskrivninger kan dækkes. Er likviditet før investeringer lavere end afskrivninger, betyder det, at kapitalapparatet nedslides hurtigere end bedriften har mulighed for at afdrage på gæld.

Resultaterne for 2017 er, ligesom for de mindre bedrifter, behæftet med ekstrem stor usikkerhed. Hvis forudsetningen om en bedre markedsbalance holder, vil bedrifterne have udsigt til en fremgang i driftsresultatet set i forhold til 2017 på et niveau, der er væsentligt lavere end i 2014.

Økologiske bedrifter med 80-160 køer

Tabel 3 viser, for økologiske bedrifter med 80-160 køer, det opnåede driftsresultat i 2014 ud fra foreløbige vægtede regnskaber, en vurdering af resultaterne i 2015 og 2016 samt et skøn for niveauet på det mere lange sigt.

Tabel 3. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for økologiske bedrifter med 80-160 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Årskøer	130	133	135	138
Mælkeydelse pr. årsko	8.577	8.749	8.924	9.102
Hektar	184	188	192	195
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	5.850	5.760	6.273	6.538
Heraf kvæg	4.143	4.086	4.499	4.723
Stykomkostninger	-2.645	-2.777	-2.948	-3.087
Heraf kvæg	-2.459	-2.591	-2.758	-2.892
Dækningsbidrag	3.206	2.983	3.325	3.450
Heraf kvæg	1.684	1.495	1.741	1.832
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.629	-1.672	-1.746	-1.818
Afskrivninger m.m.	-572	-566	-561	-559
Resultat af primær drift	1.005	745	1.017	1.073
Afkoblet støtte	558	561	564	566
Finansieringsudgifter i alt	-877	-795	-838	-873
Driftsresultat	686	511	743	766
Heraf Værdiændringer, kvæg	-42	123	-36	0
Heraf Værdiændringer, mark	-10	-6	4	-1
Likviditet før investeringer	845	605	885	860
1.000 kr.				
Realiserede gev./tab i alt	-67	?	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	25	?	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-92	?	?	?

Driftsresultat for økologerne med mellem 80-160 årskøer blev i 2014 i gennemsnit på 686.000 kr., hvilket er 129.000 kr. bedre end de konventionelle bedrifter i samme størrelsesgruppe.

På grund af at økologitillægget i 2015 efter flere stigninger aktuelt er 52 øre pr. kilo højere end de 55 øre, der var gældende i starten af 2015, er faldet i driftsresultatet fra 2014 til 2015 ikke nær så markant som ved de konventionelle bedrifter.

Da økologitillægget forventes at være på samme niveau i 2016, og det derefter forventes gradvis at nedtrappes, forventes driftsresultaterne for økologerne i 2016 og 2017 at blive bedre end i 2014. Som den eneste gruppe forventes økologerne dermed at skabe tilstrækkelig likviditet til fuldt at dække afskrivningerne i alle årene. Med udtagelse af 2015 forventes økologerne også at skabe nok likviditet til, at de kan selvfinansiere reinvesteringsne

Grundet det høje økologitillæg forventes økologernes økonomi at blive markant bedre end de konventionelle bedrifter, men da økologitillægget nu justeres måned for måned efter de aktuelle udbud og efterspørgselsforhold for økologisk mælk, vil størrelsen af økologitillægget fremover være en væsentlig usikkerhedsfaktor ved økologisk mælkeproduktion.

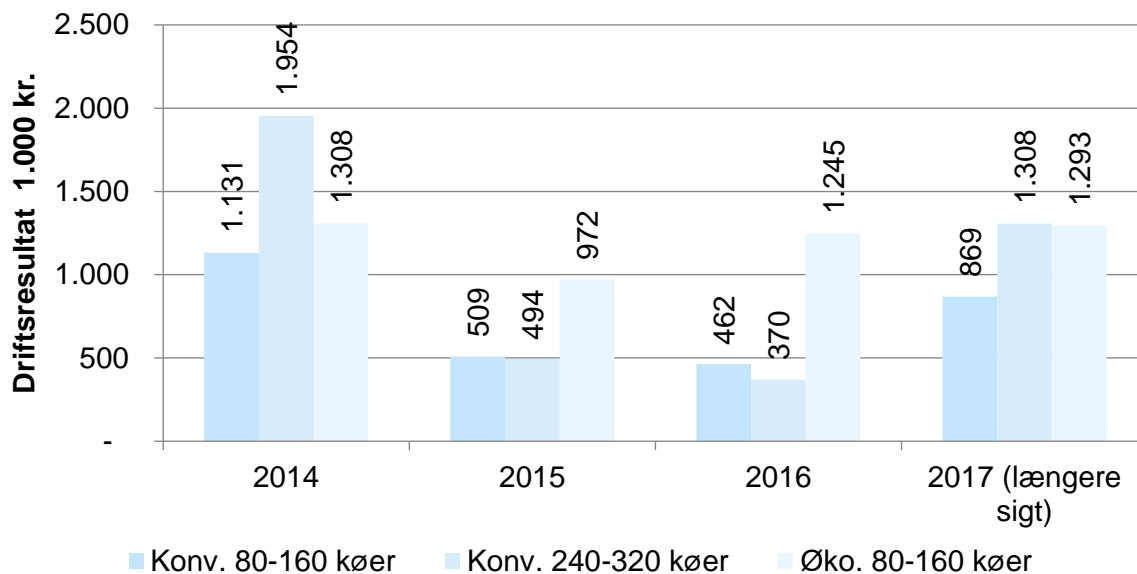
PROGNOSERESULTATER FOR DEN BEDSTE TREDJEDEL AF BEDRIFTERNE

Prognosens resultater præsenteres som gennemsnittet af en størrelsesgruppe. Inden for disse grupper er der særdeles stor spredning i bedriftenes resultater. Således opnåede den bedste tredjedel af bedrifterne markant bedre driftsresultater end gennemsnittet af bedrifterne i de enkelte grupper. Forskellen mellem den bedste tredjedel af bedrifterne og gennemsnittet var i 2014:

- +570.000 kr. for konventionelle bedrifter 80-160 køer
- +1.151.000 kr. for konventionelle bedrifter 240-320 køer
- +622.000 kr. for økologiske bedrifter 80-160 køer

Større udbytte kombineret med lavere omkostninger forklarer forskellen og er i meget høj grad knyttet til den måde, bedriften bliver ledet på.

Figur 2 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for bedrifterne tilhørende den bedste tredjedel samt en vurdering af resultaterne i 2015 og 2016 på længere sigt (2017). Ligesom for gennemsnittet af bedrifterne er der lavet en følsomhedsbetragtning, når der ses på resultatet i 2016.

Figur 2. Prognose for driftsresultatet på den bedste tredjedel af bedrifterne.

Usikkerheden omkring prisudviklingen i 2015 medfører tilsvarende usikkerhed i bedrifternes indtjening. Indtjeningens følsomhed overfor ændringer i mælkeprisen er typisk større på disse bedrifter sammenlignet med gennemsnittet. Det skyldes, at disse bedrifter oftest opnår en højere ydelse pr. ko sammenlignet med gennemsnittet. Den bedste tredjedel af bedrifterne vil, trods en lav mælkepris, kunne skabe en positiv indtjening i 2015 - også selvom mælkeprisen skulle blive 10 øre lavere.

Blandt bedrifterne tilhørende den bedste tredjedel er der meget stor forskel i de opnåede driftsresultater. Dette varierede således i 2014:

Fra 770.000 kr. til 2.258.000 kr. (konventionelle bedrifter fra 80-160 køer)

Fra 1091.000 kr. til 4.300.000 kr. (konventionelle bedrifter fra 240-320 køer)

Fra 848.000 kr. til 2.534.000 kr. (økologiske bedrifter fra 80-160 køer)

Variationen bliver beregnet på baggrund af et gennemsnit af de 10 bedrifter i hver gruppe, der ligger omkring henholdsvis 66 % fraktilen og 99 % fraktilen.

Variationen vidner om, at selv blandt den bedste tredjedel af bedrifterne er der gode muligheder for at forbedre resultaterne yderligere.

INVESTERING OG GÆLD

I 2015 ventes et investeringsniveau, der svarer til de driftsmæssige afskrivninger. Investeringerne forventes primært at være større renoveringer og/eller tilbygninger til eksisterende anlæg. Det forventes kun i lille grad at dække over store investeringer i nye kostalde.

For de konventionelle bedrifter med mellem 80-160 køer forventes gælden pr. ko at ligge stabilt omkring henholdsvis 145.000 kr. og 173.000 kr. i hele prognoseperioden. For de store bedrifter forventes gælden at stige med 7.000 kr. pr. ko.

For bedste tredjedel af bedrifterne vil gælden for alle bedriftstyper falde med omkring 3.000-4.000 kr. pr. årsko for begge grupper af de konventionelle bedrifter, mens gælden for bedste tredjedel af økologerne forventes at falde med 15.000 kr. pr. årsko.

Tabel 4. Gældsforholdene på gennemsnitsbedrifterne i 2014

	Konventionel 80-160 køer	Konventionel 240-320 køer	Økologisk 80-160 køer
Antal årskøer/antal ha	125 køer/123 ha	274 køer/222 ha	130 køer/184 ha
Gæld i alt, 1.000 kr.	18.117	42.494	22.531
Gæld pr. ko, kr.	144.937	155.089	173.319
Soliditetsgrad	19 %	4 %	17 %

Tabel 5. Gældsforholdene på bedste tredjedel i 2014

	Konventionel 80-160 køer	Konventionel 240-320 køer	Økologisk 80-160 køer
Antal årskøer/antal ha	126 køer/132 ha	282 køer/241 ha	132 køer/190 ha
Gæld i alt, 1.000 kr.	15.918	40.770	20.525
Gæld pr. ko, kr.	126.331	144.574	155.490
Soliditetsgrad	29 %	14 %	25 %

FØLSOMHEDSBEREGNINGER

Tabel 6 viser de økonomiske konsekvenser af ændringerne indenfor disse prisspænd for prognoseresultatet i 2016 for konventionelle bedrifter med 80-160 køer. Tabel 7 viser de tilsvarende konsekvenser for konventionelle bedrifter med 240-320 køer.

Tabel 6. Følsomheden i prognoseresultatet for konventionelle bedrifter med 80-160 køer

Konv. 80-160 årskøer	Pris	2016 resultat (1.000 kr.)	Ændring (1.000 kr.)
Mælkepris høj	Afregningspris +0,15 kr. pr. kg	+169	+194
Mælkepris lav	Afregningspris -0,1 kr. pr. kg	-155	-129
Foder høj	Lav pct. bl. 198 kr. pr. kg -høj pct. bl. 258 kr. pr. kg	-110	-85
Foder lav	Lav pct. bl. 165 høj kr. pr. kg -høj pct. bl. 220 pr. kg	26	+52
Renten høj	Renten op med 0,5 procentpoint	-105	-80
Renten lav	Renten ned med 0,25 procentpoint	35	40

Tabel 7. Følsomheden i prognoseresultatet for konventionelle bedrifter med 240-320 køer

Konv. 240-320 årskøer	Pris	2016 resultat (1.000 kr.)	Ændring (1.000 kr.)
Mælkepris høj	Afregningspris +0,15 kr. pr. kg	-189	426
Mælkepris lav	Afregningspris -0,1 kr. pr. kg	-890	-284
Foder høj	Lav pct. bl. 198 kr. pr. kg -høj pct. bl. 258 kr. pr. kg	-814	-199
Foder lav	Lav pct. bl. 165 høj kr. pr. kg -høj pct. bl. 220 pr. kg	-495	121
Renten høj	Renten op med 0,5 procentpoint	-811	-196
Renten lav	Renten ned med 0,25 procentpoint	-518	97

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2014 og 2015 bygger på prisforventningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Bytteforhold						
Hele landbruget	96	101	103	104	98	92
Mælkeproducenter	100	102	98	104	107	91
Svineproducenter	97	99	103	101	96	90
Planteproducenter	93	105	106	107	98	99
Mælkeproduktion						
Mælkepris (kr./kg standard mælk)	2,37	2,64	2,56	2,92	2,98	2,34
Mælkepris (kr./kg økologisk)	2,97	3,22	3,09	3,47	3,53	3,13
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	3,00	4,50	2,00
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	0,00	4,50	2,00
Oksekødproduktion						
Oksekød – ældre køer (281-300)	13,65	16,54	20,46	20,70	17,72	18,82
Svineproduktion						
Svinekød (kr./kg.)	9,83	10,68	11,85	11,94	10,93	9,81
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	337	358	394	398	376	339
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	211	232	230	221	197
Grise pr. årssø	28,1	28,8	29,6	30,0	30,6	31,1
Planteproduktion						
Foderhvede (kr./hkg)	98	145	155	155	126	114
Foderbyg (kr./hkg)	94	142	154	147	118	113
Foderbyg, økologisk (kr./hkg)	165	234	239	249	195	168
Maltbyg (kr./hkg)	101	167	170	160	135	128
Raps (kr./hkg)	229	331	346	323	263	257
Kartofler, konsum (kr./hkg)	112	129	100	174	100	88
Foder o.a.						
Soyaskrå (kr./hkg)	230	248	274	315	298	287
A-bl. 16 pct., økologisk	249	287	319	345	314	296
C-bl. 30 pct., økologisk	352	382	397	431	412	422
Foderhvede (kr./hkg)	105	154	172	166	134	126
Foderbyg (kr./hkg.)	103	154	171	158	130	126
Foderbyg, økologisk (kr./hkg)	200	277	270	274	209	193
Rapsskrå (kr./hkg)	134	159	181	222	192	197
Gødning (indeks)	161	189	190	196	197	182
Dieselolie (øre/l)	507	625	676	654	621	549

* Prisprognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoseerne offentliggøres næste gang:
Onsdag den 20. januar 2016
Fredag den 20. maj 2016

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2016 og 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2016 og 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svinekød. Det ventes at bytteforholdet i 2015 vil falde som følge af et højere købsprisindeks, mens salgsprisindekset starter og slutter året nogenlunde uændret.

Salgspriser

Korn

Det globale kornmarked lider under en dårlig konkurrencesituation i både Europa og USA, da dollar og EUR er relativt stærke i forhold til andre valutaer. Samtidig er den russiske eksport faldet drastisk på grund af russisk eksportafgift. På grund af lav omsætning er det på nuværende tidspunkt vanskeligt at sige, om evt. prisstigninger sidst på året, kan række ind i 2016. Købere af korn har indgået kontrakter, mens sælgere forsøger at holde salget tilbage i håb om prisstigninger. Der tegner sig et billede af underforsyning af danske dyrket økologisk foderkorn til den økologiske husdyrproduktion i årene fremover, med mindre omlægning af jord til økologisk drift øges. Derfor ventes prisen på økologisk foderkorn at stige.

Svinekød

Noteringen i tredje kvartal ender lavere end tidligere forventet på grund af en generelt skuffende grillsæson i Europa, som har øget lagrene af svinekød. Endvidere har EU produktionen af svinekød indtil nu i år ligget højere end forventet og betydeligt over sidste år. I de nærmeste kvartaler forventes EU slagtninger tæt på niveauet året før. I løbet af 2016 forventes EU slagtingerne at vige. På eksportmarkederne er der fortsat udsigt til en god efterspørgsel fra Kina. Men stigende slagtninger af svin i USA betyder også forventning om øget priskonkurrence på eksportmarkederne. Som vanligt er der ikke i prognosen indregnet effekter fra ændringer i valutakurser. Prognosen er endvidere udarbejdet under forudsætning af et fortsat lukket marked i Rusland for fødevarer fra EU m.fl.

Oksekød

Ophævelse af mælkekvoterne fra den 1. april 2015 er hovedårsagen til en nedgang i danske slagtninger af køer. Det har medført højere priser på køer, kvier og kalve/ungtyre. Prisstigningerne begrænses dog af en dårlig grillsæson, stort udbud af andet kød i Europa, mindre efterspørgsel efter huder samt et svagt marked for mælk og mejeriprodukter. Tyrkiet har åbnet markedet for okse- og kalvekød fra EU, og Japan samt evt. andre fjernøstlige markeder åbner i 2016. Der ventes prisstigninger for slagtekvæg både i 2016 og 2017.

Mælk

Siden foråret 2014, hvor prisen på mælk toppede, har markedet oplevet et dramatisk prisfald. Faldet i priserne kan henføres til et markant stigende udbud – især fra EU og kraftigt aftagende kinesisk efterspørgsel samt Ruslands importforbud. På det allerseneste er priserne på den new zealandske børs steget, og det kan være tegn på, at bunden nu er nået. Det forventes umiddelbart, at priserne kun langsomt bedres, idet tilpasningen primært skal ske gennem udbuddet. Priserne ventes at stige i løbet af 2016, men niveauet vil fortsat være lavt. Det er på nuværende tidspunkt forbundet med betydelig usikkerhed at anslå prisniveauet i 2017. Et bud er, at priserne vil være højere end i 2016, men i den lave ende af det langsigtede niveau. Det skal understreges, at mælkeproduktionen på verdensplan er følsom overfor vejrforholdene. Derudover vil en ændring i den politiske situation omkring Rusland påvirke efterspørgslen.

Købspriser

Foder

Sojaskrå, som har stor betydning for foderomkostningerne, har haft et stabilt prisniveau målt i kroner siden maj 2014. Prisen på sojaskrå faldt lidt i andet kvartal 2015. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge nogenlunde stabilt på omkring 280 kr. pr. hkg.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Prisen på handelsgødning ventes at være uændret til let stigende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Gødningsprisen har dog været påvirket af de lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen. På den anden side kommer der ikke billig russisk gødning på markedet, hvilket vil kunne trække prisen op på gødning.

Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2015-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, men den globale vækst aftager.

USA er ene om at holde et væksthiveau omkring vækstpotentialet. Økonomien stimuleres fortsat af Den amerikanske centralbank (FED) i form af nul-renter. En forhøjelse af renten fra det nuværende "kriseniveau" diskuteres flittigt. Afgørende bliver udviklingen på arbejds- og boligmarkedet samt inflation og løndannelse.

Kina oplever en betydelig vækstnedgang. Styrken af afmatningen vides ikke, da økonomiske nøgletal fra Kina er meget usikre. Vi forventer dog, at den stærkt statsstyrede økonomi fortsat kan opretholde en positiv vækst, om end markant under tidligere års 7-10 pct. De største risici i kinesisk økonomi er overbygning samt et skrøbeligt parallelt kreditmarked. Japan kæmper fortsat med afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation kraftigt med lave renter og likviditet. Deflationsrisikoen i euro-området er afværget i denne omgang. Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, folkevandringen fra Mellemøsten/Afrika til Europa og den endnu uløste gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Grækenland exit fra den fælles valuta blev igen udskudt. Behovet for kronen som "flugtvaluta" på grund af de relativt favorable makroøkonomiske balancer i Danmark er blevet reduceret for en stund.

Tabellen viser, hvilke renteforventninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tablet 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
Realkredit, fast, dkr.	5,31	5,16	4,78	5,02	4,78	4,63	4,83	4,93
Realkredit, flex, dkr.	2,59	2,41	2,11	1,86	1,98	1,96	2,15	2,31
Realkredit, flex, euro	1,87	2,21	1,95	1,71	1,91	1,91	2,06	2,23
Finanslån, valuta	4,86	5,37	5,86	5,81	5,78	5,76	5,95	6,11
Kassekredit, dkr.	6,50	7,04	7,42	7,47	7,44	7,42	7,61	7,77
Banklån, dkr	5,67	5,72	5,97	6,11	5,82	5,67	5,87	5,97

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de endelige vejede regnskabsresultater for 2014 i økonomidatabasen, men korrigeret for udvikling i regnskabsresultater for de regnskaber der er indberettet for 2014. Regnskabsresultaterne er repræsentative for alle heltids planteavlsbedrifter, idet de er vejede op til det samlede antal heltidsplanteavlsbedrifter, der var i 2014 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, har et normtimeforbrug på mindst 1.665 arbejdstimer pr. år og mindst 50 % af standardomsætning hidrører fra kvæg og grovfoderproduktionen. Derudover skal 50 % af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen.

I de foreløbige vejede resultater for 2014 indgår 1888 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 3292 landbrugsbedrifter.

- Konventionelle med 80-160 årskøer: 631 regnskaber, der er vejede op til 1.030 bedrifter
- Konventionelle med 240-320 årskøer: 186 regnskaber, der er vejede op til 296 bedrifter
- Økologer med 80-160 årskøer: 105 regnskaber, der er vejede op til 147 bedrifter

Indkomstprognoserne for 2014-2016 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2013 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarddefinitioner om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Alle bedrifter: Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standardoutput over 15.000 euro.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger minus faktiske investeringer.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden. SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncenter for Svineproduktion.

SEGES P/S	W	seges.dk
Agro Food Park 15	T	+45 8740 5000
DK 8200 Aarhus N	E	info@seges.dk
Axeltorv 3	T	+45 3339 4500
DK 1609 Kbh. V	E	vsp-info@seges.dk

PARTNER I
DLBR

